Ο άγιος μάρτυρας Νικηφόρος

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 9 Φεβρουαρίου, 2019

9 Φεβρουαρίου

Κάποιος ιερέας που λεγόταν Σαπρίκιος είχε στενό φίλο του τον μακάριο Νικηφόρο που ήταν λαϊκός. Τόση αγάπη είχαν μεταξύ τους, ώστε ο ένας νόμιζε ότι ζει στην ψυχή του άλλου. Από φθόνο όμως του εχθρού συνέβη κάτι που διέλυσε όλη εκείνη τη φιλία και τους έφερε σε φανερή έχθρα. Και μάλιστα τόσο πολύ, ώστε ο ένας δεν μπορούσε να δει στα μάτια του τον άλλον, αλλά όταν τον συναντούσε, γύριζε το πρόσωπο και σιχαινόταν ακόμη και να τον κοιτάξει. Γιατί συνήθως οι μεγάλες φιλίες, όταν μετατραπούν σε έχθρα, εκδηλώνουν εξίσου μεγάλο μίσος.

Ωστόσο ο μακάριος Νικηφόρος, η καλοκάγαθη και πονετική αυτή ψυχή, γρήγορα συνήλθε από το πάθος, κατάλαβε ποιος ήταν ο αίτιος –ο εχθρός δηλαδή– και προσπαθούσε με θέρμη και προθυμία να επαναφέρει την αγάπη. Στην αρχή έβαλε κάποιους γνωστούς να μιλήσουν στον φίλο, ρίχνοντας στον εαυτό του το σφάλμα και παρακαλώντας θερμά να συγχωρηθεί. Εκείνος όμως ήταν αμετάπειστος και αμείλικτος και διόλου δεν έπαυε την έχθρα, και μάλιστα ενώ ήταν και ιερέας και λειτουργός και μαθητής του ειρηνικού και πράου και αμνησίκακου Χριστού, και μαζί με τα άλλα δίδασκε πάντοτε και για την αμνησικακία το ποίμνιό του. Ο μειλίχιος Νικηφόρος πήγε τότε ο ίδιος σε κατάλληλο καιρό στον Σαπρίκιο, έπεσε στα πόδια του και με θερμά δάκρυα τον ικέτευε να αφήσει την έχθρα και να επανέλθει στην προηγούμενη φιλία. Ο Σαπρίκιος όμως, χωρίς να συγκινηθεί καθόλου ή να λιγοστέψει την οργή του, αν και αυτός ήταν που έφταιγε για την παρεξήγηση, τον έσπρωξε αμέσως και απομακρύνθηκε, δίχως να μιλήσει ή να χαιρετίσει τον φίλο ή έστω να τον κοιτάξει.

* * *

Ενώ λοιπόν τέτοια ήταν η μεταξύ τους κατάσταση, ο ένας να προσπαθεί με κάθε τρόπο να επαναφέρει την προηγούμενη φιλία, και ο άλλος να μην παύει το μίσος, ξεσηκώθηκε πάλι διωγμός κατά των χριστιανών. Καθώς δηλαδή έγινε βασιλιάς ο Ουαλεριανός, πρόσταξε, όσοι από τους χριστιανούς υπηκόους του δεν αρνούνται την ευσέβεια, να υποβάλλονται σε φοβερές τιμωρίες και να θανατώνονται.

Όταν το πρόσταγμα αυτό έφτασε και στην πόλη όπου κατοικούσαν ο Νικηφόρος και ο

Σαπρίκιος, ο δεύτερος συνελήφθη αμέσως, επειδή ήταν πιο επιφανής λόγω του αξιώματος της ιεροσύνης. Καθώς δικαζόταν από τον ηγεμόνα, πιεζόταν να αρνηθεί την ευσέβεια, αυτός όμως αντιστεκόταν γενναία και καθόλου δεν πειθόταν να προσχωρήσει στην ασέβεια. Ο ηγεμόνας, αφού έχασε κάθε ελπίδα πως θα τον πείσει, προχώρησε στα βασανιστήρια. Στην αρχή τον έβαλε σε έναν φοβερό κοχλία, ο οποίος, καθώς συρόταν και περιστρεφόταν με ειδικούς μηχανισμούς και τρόπους, έδινε σε όλους την εντύπωση ότι θα κάμψει την αντίσταση του Σαπρικίου ή, διαφορετικά, θα λιώσει και θα αφανίσει όλο του το σώμα και τελικά θα τον στερήσει με πολλή βιαιότητα από την παρούσα ζωή. Επειδή όμως αυτός άντεχε στο φοβερό εκείνο βασανιστήριο και διόλου δεν υποχωρούσε στην ομολογία του, ο διώκτης έχασε κάθε ελπίδα πως θα τον μεταβάλει και τον καταδίκασε σε θάνατο, προστάζοντας να εκτελεστεί με ξίφος. Τον πήραν λοιπόν και τον οδηγούσαν στον τόπο της εκτέλεσης.

* * *

Ο Νικηφόρος δεν έμεινε αδιάφορος σε αυτά, αλλά μαθαίνοντας ότι ο Σαπρίκιος βαδίζει τον τελευταίο του δρόμο, θεώρησε ότι αυτός ήταν ο πιο κατάλληλος καιρός για τη συμφιλίωση που ποθούσε. Παρουσιάστηκε λοιπόν ξαφνικά μπροστά του, έπεσε στα πόδια του και τον παρακαλούσε πολύ θερμά, τον ικέτευε να μην αφήσει τον φίλο του ασυγχώρητο, αλλά να του συγχωρήσει το σφάλμα. Και αυτός βέβαια έτσι τον ικέτευε και έβρεχε τα πόδια του με θερμά δάκρυα, ο άλλος όμως –τι άσπλαχνη και ανήμερη ψυχή!– ούτε γύρισε να κοιτάξει τον πεσμένο στα πόδια του φίλο, ούτε λύγισε από την τόση συντριβή και τα κλάματα. Αντίθετα, σφάλισε τα αυτιά του με το κερί της μνησικακίας και συνέχισε βιαστικά τον δρόμο του, θέλοντας να απομακρυνθεί γρήγορα από τις γεμάτες πόνο ικεσίες και εκκλήσεις του φίλου του.

Ο αξιοθαύμαστος όμως Νικηφόρος ούτε τότε δεν έχασε το θάρρος του, αλλά έκοψε δρόμο και τρέχοντας με όλη τη δύναμη των ποδιών του, τον συνάντησε και πάλι σε άλλο σημείο της πόλης λέγοντας τις ίδιες ή και πιο θερμές ικεσίες, όχι με τη γλώσσα και τα χείλη αλλά, θα λέγαμε, με την ίδια την ψυχή του, και με όλες του τις κινήσεις και τις εκφράσεις και με άφθονα δάκρυα εκλιπαρούσε για ευσπλαχνία. Ο άλλος ωστόσο έμεινε κουφός σε αυτά, ολόιδιος με την πέτρα· και έτσι εχθρικός και οργισμένος, σαν τρελός από τον θυμό, έφτασε στον τόπο της εκτέλεσης.

Οι δήμιοι άπλωναν πια το χέρι στο ξίφος, ο Σαπρίκιος θα έσκυβε σε λίγο τον λαιμό, τα στεφάνια ήταν επάνω από το κεφάλι του, ο ίδιος ήταν έτοιμος να μεταβεί στον Αγωνοθέτη Χριστό με πολλή δόξα. Μόλις όμως οι δήμιοι τον διέταξαν να γονατίσει για τον αποκεφαλισμό, αυτός, έχοντας την ψυχή γεμάτη με το φοβερό σκοτάδι της

μνησικακίας, σαν να ξέχασε τα βραβεία που είχε κιόλας στα χέρια του, σαν να μην ήξερε πού βρίσκεται και σαν να έχασε τα λογικά του και να παραφρόνησε, ρώτησε γιατί θα τον θανατώσουν. «Γιατί περιφρόνησες τις βασιλικές διαταγές», του απάντησαν, «και δεν πείστηκες να θυσιάσεις στους θεούς». Τότε ο Σαπρίκιος –τι συμφορά! **τι φοβερή πτώση λόγω μνησικακίας!**– διακήρυξε ότι είναι και αυτός άπιστος, όπως οι φρουροί του, και μπροστά στα μάτια όλων αρνήθηκε χωρίς ντροπή την ευσέβεια.

* * *

Όταν το είδε αυτό ο ιερός Νικηφόρος, ένιωσε μεγαλύτερη οδύνη και ακόμη πιο θερμά εκλιπαρούσε τον Σαπρίκιο: «Μη, αδελφέ και πατέρα, μη θελήσεις να προδώσεις τον Θεό, ο οποίος σε δημιούργησε και στον οποίο θα επιστρέψεις με τον θάνατο. Μην ατιμάσεις τους νόμους της ευσέβειας και μην αρνηθείς την ομολογία που έδωσες μπροστά στον Θεό και τους αγγέλους. Σεβάσου τα προηγούμενα μαρτύριά σου για τον Χριστό, τις φοβερές εκείνες περιστροφές του κοχλία, την πρωτοφανή κακοποίηση του σώματος. Τίμησε το μέγα αξίωμα της ιεροσύνης. Μη γίνεις κακό παράδειγμα για τους άλλους και υπόδειγμα ασέβειας. Μη, σε παρακαλώ εσένα τον φίλο, και γονατίζω και πέφτω στα πόδια σου· μη διαψεύσεις την ομολογία που έδωσες για την αγία Τριάδα. Τα βραβεία πια είναι σχεδόν στα χέρια σου, τα στεφάνια του μαρτυρίου επάνω από το κεφάλι σου».

Αυτά έλεγε στον φίλο του και σπάραζε η ψυχή του. Επειδή όμως ο Σαπρίκιος κυριευόταν όλο και πιο πολύ από την παραφροσύνη και η καρδιά του, όμοια με του Φαραώ, σκληραινόταν περισσότερο και δεν μαλάκωνε από τα λόγια αυτά, προτίμησε να αποχωριστεί την ευσέβεια παρά να αποβάλει τη μνησικακία. Τότε ο ενάρετος Νικηφόρος, λιώνοντας από τον σφοδρό ζήλο για την ευσέβεια και για τον φίλο του και μην έχοντας τι άλλο να κάνει, πήρε τη θέση του στο μαρτύριο: έκανε την ίδια ομολογία, επιδίωκε τον ίδιο θάνατο, έσκυβε τον λαιμό, ζητούσε το ξίφος και με πολύ θάρρος όπλιζε εναντίον του τα χέρια των δημίων. Εκείνους ωστόσο τους συγκρατούσε για την ώρα το ότι ο ηγεμόνας δεν είχε ενημερωθεί ούτε τους είχε δώσει σχετική διαταγή. Μόλις όμως κάποιος από τους εκεί συγκεντρωμένους πήγε τρέχοντας και τα είπε αυτά στον ηγεμόνα, εκείνος μετέφερε την καταδικαστική απόφαση στον μάρτυρα. Και όταν οι δήμιοι παρέλαβαν το έγγραφο της καταδίκης, ο καλός Νικηφόρος θανατώθηκε με το ξίφος. Σε λίγη ώρα και με λίγον πόνο κέρδισε την ουράνια βασιλεία και αναδείχτηκε νικηφόρος στην πράξη μάλλον παρά στο όνομα.

* * *

Έτσι **οι άθλοι, οι κόποι και οι κακοπάθειες του σώματος δεν μπορούν τόσο να μας φέρουν κοντά στον Θεό, όσο μπορούν η συμπόνια και η φιλανθρωπία της ψυχής και το κορυφαίο από όλα τα αγαθά, η αγάπη προς τον συνάνθρωπο.** Και οι αρετές αυτές έχουν άριστα νομοθετηθεί για εμάς από τον ίδιο τον Κύριο και διδάσκαλό μας.

(Από το βιβλίο: ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟΣ, τόμος Β', Υπόθεση ΜΒ' (42). Εκδόσεις "Το Περιβόλι της Παναγίας", Θεσσαλονίκη 2003)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: koinoniaorthodoxias.org*)*